

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ННІ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра охорони праці, цивільної та техногенної безпеки
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. директора ННІ ПДАБА
Владислав ДАНИШЕВСЬКИЙ
« 30 » 2024 року
Місто Дніпро

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона праці в галузі та цивільний захист
(назва навчальної дисципліни)

освітнього ступеня магістр
(назва освітнього ступеня)
спеціальності 132 «Матеріалознавство»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-наукової програми Прикладне матеріалознавство
(назва освітньої програми)
статус дисципліни нормативна
факультет Інформаційних технологій та механічної інженерії
(назва факультету)
форма навчання денна
(денна, вечірня, заочна)
мова навчання українська

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр
			I
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3,0	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	32		32
лекції	24		24
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	8		8
Самостійна робота, у т.ч:	58		58
підготовка до аудиторних занять	14		14
підготовка до контрольних заходів	18		18
виконання курсового проєкту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	26		26
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю			диф. залік

Робоча програма навчальної дисципліни Охорона праці в галузі та цивільний захист
(назва навчальної дисципліни)
для студентів спеціальності 132 «Матеріалознавство», ОНП «Прикладне матеріалознавство»,
(шифр та назва спеціальності, назва освітньої програми, назва освітнього ступеня)
магістр

«15» 04 2024 року – 10 с.

Розробники:

Катерина РИБАЛКА, к.т.н., доц., доцент кафедри охорони праці, промислової та цивільної безпеки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри охорони праці, промислової та цивільної безпеки
(назва кафедри)

Протокол від «15» 04 2024 року № 4

Завідувач кафедри _____ (Анатолій БСЛІКОВ)
(підпис) (ім'я, прізвище)

«30» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною радою факультету Інформаційних технологій та механічної інженерії
(назва)

Протокол від «15» 04 2024 року № 4

Голова _____ (Олександр ЛИХОДІЙ)
(підпис) (ім'я, прізвище)

«30» 08 2024 року

Експертизу відділу контролю якості та навчально-методичної роботи пройдено:

«30» 08 2024 року

_____ (Віолетта ФЕДІНА)
(підпис) (ім'я, прізвище)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці на підприємствах галузей, які пов'язані з формуванням структури та властивостей металевих, неметалевих, композиційних та функціональних матеріалів, технологіями їх виявлення, обробки, експлуатації та атестації, та поліпшення умов праці, прийняття продуктивних рішень у сфері цивільного захисту (ЦЗ) з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Завдання вивчення дисципліни – забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах з урахуванням особливостей роботи підприємств галузей, які пов'язані з формуванням структури та властивостей металевих, неметалевих, композиційних та функціональних матеріалів, технологіями їх виявлення, обробки, експлуатації та атестації, через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку, а також передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій (НС), побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Пререквізити дисципліни. «Основи охорони праці та цивільного захисту», «Організація, планування і управління виробництвом» освітнього ступеня «бакалавр».

Постреквізити дисципліни. «Моделі та методи прийняття рішень в інженерних задачах», «Теоретичні основи та технологія зварювання будівельних сталей», «Термомеханічна обробка матеріалів», «Науково-дослідницька практика», виконання кваліфікаційної роботи.

Компетентності (відповідно до освітньо-наукової програми «Прикладне матеріалознавство» другого (магістерського) рівня вищої освіти 2024 року):

Загальні компетентності: ЗК.01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК.02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК.03. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК.04. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК.05. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК.06. Здатність працювати автономно. ЗК.07. Здатність працювати у команді. ЗК.08. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК.09. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності спеціальності: ФК.16 Знання основ методології викладання фахових дисциплін.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми «Прикладне матеріалознавство» другого (магістерського) рівня вищої освіти 2024 року):

ПРН 3. Вільно спілкуватися державною і англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності у сфері матеріалознавства та широкого кола інженерних питань, презентації результатів досліджень та інноваційних проектів. ПРН 6. Наукові навички у галузі інженерії, для того, щоб успішно проводити наукові дослідження як під керівництвом так і самостійно. ПРН 7. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері матеріалознавства та з дотичних до матеріалознавства міждисциплінарних напрямів, визначати цілі та потрібні ресурси, планувати роботи, організовувати роботу колективу виконавців, здійснювати захист інтелектуальної власності. ПРН 8. Уміти застосовувати методи захисту об'єктів інтелектуальної власності, створених в ході професійної (науково-технічної) діяльності. ПРН 12. Формулювати та розв'язувати науково-технічні задачі для розробки, виготовлення, сертифікації, утилізації матеріалів, створення та застосування ефективних технологій виготовлення виробів. ПРН 13. Планувати і виконувати експериментальні матеріалознавчі дослідження, обирати відповідні обладнання та методики, здійснювати статистичну обробку і статистичний аналіз результатів експериментів, обґрунтовувати висновки. ПРН 16. Здатність ефективно використовувати на практиці теоретичні концепції менеджменту та ділового адміністрування. ПРН. 23. Розробляти та викладати фахові дисципліни з матеріалознавства у вищій школі.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний, робота з книгою.

Форми навчання: аудиторна, позааудиторна, групова, індивідуальна.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Нормативна база України з охорони праці в будівельній та галузях, що пов'язані з виробництвом металевих виробів і заготовок.

Тема 2. Система управління охороною праці (СУОП). СУОП як складова системи управління охороною праці в державі і на підприємстві.

Тема 3. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

Тема 4. Безпека праці при організації та виконанні робіт підвищеної небезпеки.

Тема 5. Безпека праці під час зварювання та різання металів.

Тема 6. Безпека при експлуатації систем, що працюють під тиском.

Тема 7. Безпека експлуатації електроустановок.

Тема 8. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.

Тема 9. Організація цивільного захисту на об'єкті господарювання

Тема 10. Наукове та науково-технічне забезпечення здійснення заходів цивільного захисту

Тема 11. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання.

Тема 12. Основний склад збитків від надзвичайних ситуацій техногенного характеру та методика їх розрахунку.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Охорона праці в галузі					
1. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Нормативна база України з охорони праці в будівельній та галузях, що пов'язані з виробництвом металевих виробів і заготовок	7	2			5
2. Система управління охороною праці (СУОП). СУОП як складова системи управління охороною праці в державі і на підприємстві	7	2			5
3. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу	7	2			5
4. Безпека праці при організації та виконанні робіт підвищеної небезпеки	7	2	2		3
5. Безпека праці під час зварювання та різання металів.	7	2			5
6. Безпека при експлуатації систем, що працюють під тиском	7	2	2		3
Разом за змістовим модулем 1	42	12	4		26
Змістовий модуль 2. Цивільний захист					
7. Безпека експлуатації електроустановок.	8	2			6
8. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	8	2			6
9. Організація цивільного захисту на об'єкті господарювання	8	2			6
10. Наукове та науково-технічне забезпечення здійснення заходів цивільного захисту	8	2	2		4
11. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання.	8	2			6
12. Основний склад збитків від надзвичайних ситуацій техногенного характеру та методика їх розрахунку.	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 2	48	12	4		32
Усього годин	90	24	8		58

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Охорона праці в галузі		
1	Міжнародні норми в галузі охорони праці. Нормативна база України з охорони праці в будівельній та галузях, що пов'язані з виробництвом металевих виробів і заготовок. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в будівельній та галузях, що пов'язані з виробництвом металевих виробів і заготовок. Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці.	2
2	Система управління охороною праці (СУОП). СУОП як складова системи управління охороною праці в державі і на підприємстві. Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОП. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів.	2
3	Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Аналіз шкідливих та небезпечних виробничих факторів на робочих місцях робітників галузі. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі. Колективні та індивідуальні засоби захисту від дії небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища. Порядок атестації робочих місць.	2
4	Безпека праці при організації та виконанні робіт підвищеної небезпеки. Основні поняття та визначення (роботи підвищеної небезпеки, спеціальні роботи, спеціальне навчання та інші). Облік психофізіологічних особливостей людини при забезпеченні безпеки праці. Дозвільна документація на виконання робіт підвищеної небезпеки. Порядок оформлення наряду-допуску.	2
5	Безпека праці під час зварювання та різання металів. Безпека праці при експлуатації технологічного обладнання. Безпека праці під час газового зварювання та різання. Безпека праці під час зварювання на будівельно-монтажному майданчику.	2
6	Безпека при експлуатації систем, що працюють під тиском. Поняття «посудини під тиском», їх реєстрація. Причини аварій і нещасних випадків при експлуатації систем, що працюють під тиском. Оснащення систем, що працюють під тиском.	2
	Разом за змістовим модулем 1	12
Змістовий модуль 2. Цивільний захист		
7	Безпека експлуатації електроустановок. Небезпека експлуатації електроустановок. Класифікація методів безпечної експлуатації електроустановок. Засоби та заходи захисту в електроустановках.	2
8	Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів. Протипожежні перешкоди. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Засоби гасіння пожеж. Первинні засоби пожежогасіння.	2
9	Організація цивільного захисту на об'єкті господарювання. Призначення та склад сил і засобів цивільного захисту. Планування цивільного захисту. Порядок розробки та структура Плану дій органів управління та сил цивільного захисту.	2
10	Наукове та науково-технічне забезпечення здійснення заходів	2

	цивільного захисту. Структура наукової і науково-технічної діяльності в ДСНС України. Замовники і виконавці наукових досліджень. Планування наукової і науково-технічної діяльності.	
11	Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання. Класифікація вибухо-, пожежонебезпечних зон. Характеристика ступенів руйнування. Визначення категорій приміщень, будинків і споруд за вибухопожежною та пожежною безпекою. Визначення ступеню їхньої вогнестійкості. Противибуховий та протипожежний захист ОГ, основні заходи захисту від техногенних вибухів та пожеж.	2
12	Основний склад збитків від надзвичайних ситуацій техногенного характеру та методика їх розрахунку. Види збитків від надзвичайних ситуацій. Порядок розрахунку збитків за типами надзвичайних ситуацій. Розрахунок збитків від втрати життя та здоров'я населення. Розрахунок збитків від руйнування та пошкодження основних фондів, знищення майна та продукції.	2
	Разом за змістовим модулем 2	12
	Усього годин	24

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Охорона праці в галузі		
1	Проектування штучного освітлення виробничого приміщення	2
2	Розрахунок та проектування опору заземлювача розтіканню електричного струму	2
	Разом за змістовим модулем 1	4
Змістовий модуль 2. Цивільний захист		
3	Проектування захисту будівлі за допомогою стрижневих блискавковідводів	2
4	Розрахувати збитки при раптовому руйнуванні споруд при надзвичайній ситуації місцевого рівня	2
	Разом за змістовим модулем 2	4
	Усього годин	8

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	14
2	підготовка до контрольних заходів	18
3	виконання індивідуальних завдань	-
4	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: 4.1 Соціальний діалог у Європейському Союзі. Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». 4.2 Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій (ПЛАС) й аварій як складова Системи управління охороною праці. Мета та основні параметри ПЛАС. Аналітична та оперативна частини ПЛАС. 4.3 Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Захисне заземлення, занулення, захисне відключення. Устаткування, що підлягає заземленню та зануленню. 4.4 Вимоги до організації робочого місця під час роботи з	26

	екранними пристроями. Вимоги електробезпеки. Вимоги до режиму праці й відпочинку при роботі з екранними пристроями. 4.5 Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці. Наукова база охорони праці. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці, галузеві науково-дослідні інститути з питань охорони праці. 4.6 Блискавкозахист будівель та споруд. Системи протидимного захисту. Система пожежної сигналізації. 4.7 Радіаційний і хімічний захист населення і територій. Медичний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Біологічний захист населення, тварин і рослин. 4.8 Складові економічного збитку від аварій і надзвичайних ситуацій. Упущена вигода. Моральна шкода, заподіяна працівникові внаслідок ушкодження здоров'я на виробництві 4.9 Деблокування потерпілих з-під завалів при руйнуванні будинків 4.10. Психологічний захист населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій	
5	виконання курсової роботи:	-
6	підготовка до екзамену	-
	Разом	58

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю знань студентів: тестовий та практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Оцінка кожного зі змістових модулів визначається як сума балів за відвідування лекцій, захисту практичних робіт та відповідей на тестові питання відповідно.

Змістовий модуль 1. Охорона праці в галузі

№ з/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	6
2.	Поточний контроль (тести)	80
3.	Виконання практичних робіт	14
	Усього	100

Змістовий модуль 2. Цивільний захист

№ з/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	6
2.	Поточний контроль (тести)	80
3.	Виконання практичних робіт	14
	Усього	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 1 бал.

Кількість балів, що нараховуються студенту за присутній на лекціях зі змістових модулів 1 та 2 по 6 балів відповідно. Всього за семестр 12 лекцій.

Виконання та захист практичних робіт

Всього 4 практичних занять на яких розглядаються 4 практичних теми. Відвідування практичних занять – 1 бал. Максимальна кількість балів за одну захищену тему – 6. Всього 7 балів за одне практичне заняття.

Виконані практичні заняття змістових модулів 1 та 2 по 14 балів відповідно.

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за отримані практичні знання
1	Якість виконання захисту практичного завдання	Студентом обґрунтовано і в повному обсязі розв'язано практичне завдання. При захисті практичного завдання продемонстрована висока якість опанування інструментарієм розв'язання практичних задач.	6
		Студент володіє навчальним матеріалом, на питання відповідає правильно, але потребує уточнень окремих положень, опанував теоретичні та практичні навички щодо організації технологічного процесу з точки зору охорони праці, розробки засобів захисту і профілактики від небезпечних та шкідливих виробничих чинників, впровадження їх в практику для попередження нещасних випадків	5-3
		студент під час відповіді на питання припускається неточностей і помилок, вимагає додаткових питань; володіє матеріалом невпевнено, наявні складнощі при рішенні окремих питань тощо;	2-1
		Виконання і захист практичного завдання зроблені студентом з грубими помилками і не в повному обсязі. Допоміжні запитання викладача не дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним інструментарій розв'язання задач є достатнім для практичного використання.	0
		Разом:	0-5

Поточний контроль

Формою контролю знань зі змістового модулю є тестування, яке проводиться у вигляді письмових відповідей на питання тестових завдань з урахуванням матеріалу, який надається студентам для самостійного вивчення та охоплює всю освітню програму за даною дисципліною.

Тестове завдання з контролю знань зі змістових модулів 1 та 2 складається з 20 питань відповідно. Кожна правильна відповідь тесту оцінюється в 2 бали, неправильна – 0.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична між оцінками змістового модуля 1 та змістового модуля 2.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Беликов А. С. Охрана труда на предприятиях строительной индустрии / А.С. Беликов, А. П. Кожушко, В. В. Сафонов и другие. – Днепропетровск : «Федорченко А. А.», 2010. – 528 с.
2. Беліков А. С., Пилипенко О. В., Довгаль В. М. та інші Пожежна безпека / Підручник для ВНЗ / Під заг. ред. д.т.н., професора А. С. Белікова. – Дніпро: Вид. Журфонд, 2019р.–508 с.
3. Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
4. ДБН А.3.2-2-2009 «Охорона праці і промислова безпека в будівництві»
5. ДБН В.1.1.7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва
6. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту

7. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» від 6.05.2014 р.

8. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПІН 3.3.2.007-98

9. ДСТУ EN ISO 7010:2019 «Графічні символи. Кольори та знаки безпеки.»

10. ДСТУ Б В.1.1-36:2016 Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою

11. ДСТУ Б В.2.8-43:2011 Огородження інвентарні будівельних майданчиків та ділянок виконання будівельно-монтажних робіт

12. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992р. зі змінами та доповненнями.

13. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року

14. Методика визначення розміру шкоди, завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану від 04 квітня 2022 року № 167

15. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Охорона праці в галузі» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти будівельних та технічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укладачі: Беліков А. С., Шаломов В. А., Налисько М. М., Клименко Г. О. – Дніпро: ПДАБА, 2024. – 22.

16. НПАОП 0.00-1.71-13 «Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями»

17. НПАОП 0.00-1.81-18 «Правила охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском»

18. НПАОП 0.00-7.15-18 «Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями»

19. Основи охорони праці [Текст] : підручник / [А. С. Беліков та ін.]. ; під заг. ред. проф. А. С. Белікова ; Держ. ВНЗ "Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури". - 2-ге вид. - Дніпро : Кулик В. В., 2019. - 448 с.

20. Охорона праці в галузі : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білий – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 322 с.

21. Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в Державній службі України з надзвичайних ситуацій від 02 квітня 2018 року № 265

22. Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки від 26 жовтня 2011 р. № 1107

23. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці від 1 серпня 1992 р. № 442

24. Порядок проведення попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин від 18 квітня 2022 року № 651

25. Правила пожежної безпеки в Україні від 05.03.2015 р.

26. Цивільний захист. Навч. посіб. / Зеркалов Д. В., Міхєєв Ю. В., Праховник Н. А., Землянська О. В. За редакцією Д. В. Зеркалов – К.: Основа, 2014. 234 с.

27. Управління охороною праці : навчальний посібник для студентів спеціальності – «Цивільна безпека», освітньої програми «Охорона праці» / В.В. Березуцький. Харків: ФОП Панов А.М., 2021. 412 с.

Допоміжна

1. Батлук В. А., Гогіташвілі Г. Г. Охорона праці у будівельній галузі: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006.— 550 с.

2. Беліков А.С., Кожушко А.П., Сафонов В.В., Чесанов В.Л., Капленко Г.Г. и др. Охрана труда на предприятиях строительной индустрии /Учебник для студентов высших учебных заведений с грифом МОН Украины (№ 1/11-7036 від 29.07.2010р.). – Днепропетровск: Федорченко А.А., 2010 – 530 с.

3. ДБН В.2.5.28-2018 Природне і штучне освітлення

4. Дементий Л. В., Юсина А. Л. Охрана труда в автоматизированном производстве.

Обеспечение безопасности труда – Краматорск: ДГМА, 2007. – 300 с.

5. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку

6. ДСТУ EN 62305-1:2012 «Захист від блискавки. Частина 1. Загальні принципи»(EN 62305-1:2011, IDT)

7. ДСТУ ISO 45001:2019 Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 45001:2018, IDT)

8. Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

9. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі. Навч. посіб. / – К.: Основа, 2011. 551 с.

10. Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проєктів інженерно-будівельних спеціальностей [Текст] : підручник / В. В. Сафонов [та ін.] ; під заг. ред. засл. діяча науки і техніки України, д-ра техн. наук, проф. А. С. Белікова ; Держ. ВНЗ "Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури". - 2-ге вид. - Дніпро : Журфонд, 2020. - 366 с.

11. Методика визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності від 18 жовтня 2022 року № 3904/1223

12. Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру від 15 лютого 2002 р. N 175

13. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Пожежна профілактика» для студентів ступеня магістра спеціальності 263 «Цивільна безпека» денної та заочної форм навчання / Укладач: Пилипенко О. В. - Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2019. – 37 с.

14. НПАОП 27.0-4.03-19 «Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізничних гірничо-збагачувальних комбінатах»

15. ОМД 13801244.001-2005 «Методика проведення експертного обстеження (технічного діагностування) баштових кранів»

16. Охорона праці в галузі та цивільний захист : навчальний посібник для студ. закладів вищої освіти аграрної галузі / [В. М. Курепін, К. М. Горбунова, В. М. Курепін та ін.]. - Миколаїв : МНАУ, 2020. - 236 с.

17. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі від 23.09.1994р.

18. Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій від 21.05.2007р.

19. Посібник з реалізації заходів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій і збройних конфліктів: практичний посібник / М.В. Андрієнко, А.І. Фомін, О.М. Слущка, А.А. Слюсар, Л.В. Калиненко, Ю. М. Чайковський. Київ: ІДУ НД ЦЗ, 2022. 250 с

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. N 994 "Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат".

21. Цивільний захист [підручник] / О. І. Запорожець, В. О. Михайлюк, Б. Д. Халмурадов та ін./ К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 264 с.

12. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1 Пенсійний фонд України. [Електронний ресурс]. - <https://www.pfu.gov.ua/>

2 Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua>

3 Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dsp.gov.ua>

4 Віртуальний читальний зал ПДАБА / Кафедри / Кафедра Охорони праці, цивільної та техногенної безпеки / Охорона праці в галузі. – Режим доступу: <http://surl.li/brkui>